

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

"Slogom rastu male stvari, a nosloga sve poljubi." Nar. Pos.

Predplatni s poštarnicom stoji 25 for., a u seljaku samo 1 for. za cijelu godinu. Razmjerio 1 for., a u seljaku 50 novčića za pol godinu. Ivan Čarlovic više poštarnica. Godje se može najmanje 8 seljakih to su voljni, da im list saljemo svim ukupno pod jednim zavojem i imenom, davaćem činu za 70 novčića na godinu stakom. Novčić se salju kroz poštarsku Mrežnicu. Ime, prezime i najbliži Poštu valja jasno označiti. Komu List nedodaju na vremenu, neka to javi odpravnici u otvorenu pismo, za koje se neplaća nikakva poštarnica, napisav Izvana Reklamaciju. Tko List prima i drži, uko je posten, to ga i plaća.

Izlazi svaki 1. i 16. dan mjeseca.

UREDNIĆTOV I ODPRAVNIĆTOV

natazi se

Tip. F. Hatala, Palazzo Diana Via S. Lazzaro 45.

Pisma se šalju platjeno poštarnice. Vesti, dopisi i drugi spisi štampani se li u cijelosti ili u izvadku, naime pravno svojoj vrijednosti i smislu ovoga Listu. Nepotpisani se dopisi neupotrebljuju. Osobna napadnina i cijelo sukromne stvari nemaju mjesto u ovom Listu. Pribrićenim se pismu tiskuju po 5 novčića svaki redak. Oglašati od 8 redakata stope 50 novčića, a svaki redak suviš 5 novčića; ili u slučaju opštovanja po što se pogode oglašnik i odpravnici. Dopisi se neugrađuju. Uredništvo i odpravnici, osim izvadnih slučajevih, nedoplaćaju, nego putam svoje Listnice.

Poziv na predplatu.

Nalazimo se u drugom polugodištu pa zato se svi polugodišnji predsjednici pozivaju, da za dobu svoju predplatu obnovite. Ovom sgodom noka se siete i oni, koji dobivaju naš list godinu danah i njekoji još više o zahtjevaju svoj dug namiriti. Gledać na važnost hrvatskog lista u Istri svatko nek nastoji svojoj dužnosti zadovoljiti i tako poduprijeti razvitak narodne stvari.

Uredništvo i odpravnici nalazi se odsada "Palazzo Diana, Via S. Lazzaro N. 45, Trieste.", kamo neka se predplata, pisma i druge stvari žalju.

Uredništvo.

Slavensko hodočašće.

Kad je papa Leo XIII. prošle godine cijelom katoličkom svetu zapovjedio, da štute i svetkuju na dan 5. lipnja blagu uspomenu naše sv. braće Cirila i Metoda, nije se ni izdaleka slutilo, da će ova narodna probuditati toliki pokret i zanimanje osobito u Slavenima. Svet neprijazan Slavenom navičan već unaprijed odsudjavati svaki učin, svaki pokret, što potiče od Slavena, uzkoljebio se je, kad su dočuli, da se spremaju Slaveni sa svijih strana u Rim, nazivaju bo u tom vjerskom putu i mnogo političko naravi. Slaveni nadješi u Leonu XIII. zaštitnika i odvjetnika, koji na očigled svezga nad tim začudjenju sveta izpovedala, da su mu Slaveni mila djeca, keča su zavriedila, da su osobitom ljubavlju obzro na nje. Slaveni se dižu,

mnogo jih je te složno mogu mnogo postići. Na dan prosvjetiteljih slavljanskih narodih i umnih stvoriteljih slavljansko crkveno knjige desilo se u Rimu kod sv. oca do 1700 slav. hodočašnjaka i to Hrvata iz Hrvatsko 200, iz Dalmacije 200, iz Hercegovine 40, iz Bosne 70, Slovenaca 80, Čeha 300, Poljaka i Rusina 800, Bugara 38, doklo izuzev Ruse bijahu zastupani svi Slavoni. Europejsko novinstvo svakim danom izveštavalo o krotanju tih hodočašnjaka, da i iste bećete nam nepriznajno novino poslala svoja ljudi u Rim, da jih slav. svečanosti opisu. Iz početka očekivali su protivnici, da će tog hodočašnja sudjelovati sami svećenici i nouki sveti, pak kad su uvidili, da jo med hodočašnjici zastupan evnet aristokracije i inteligencije svih slav. plemena, to su počeli stvarati razne kombinacije i poslidice toga pokreta. Sveti talijanske obziljne novine nemogu nadolvalili prijaznost, red i miroljubivost slavensku. Nas Hrvate pak se veseli, što se na čelo svemu postavljaju Hrvati. Strani svet nazivajući će u našem slavnom biskupu Strosmajeru velika agitatora, koji nikad nominuje već da radi slavljnosti neprestano nešto novoga snosi i smislu! Mi pak pozovajmo djkovačkoga biskupa, njemu je geslo: »sve za vjeru i domovinu« u tom znaku napreduje. Iz Hrvatske jo potokla prva pobuda na hodočašće, Strosmajer je na poznatu papinsku encikliku prvi odgovorio u ime Hrvata i drugih katoličkih Slavena. Na Hrvate se sad obaziru strani narodi, sjedne strane čujo se njihov glas iz Rima, s druge strane počao jo ovo zadnje doba i hrvatski sabor u Zagrebu, da nisu Hrvati izumrli, da u njih još vrnuć krv bije, da će se Hrvatska podignuti. Hrvatska je

na granici iztočne i zapadne crkve, pri-pada joj znamenita zadaća kao nosiocu kulturo mod sredne i svi zemlje na jugu. U staroj Liburniji i Dalmaciji sačuvao se je uz svo oluje hrvatski jezik u crkvi, dijelomice se jo rabio, sad nastaje doba, da se uvedu svuda gdje Hrvati živu, nek se odsada svuda ori »Slava va višnjih Bogu!«

Sjajno bijahu svečanosti u Rimu, služilo se sv. misa i na hrvatskom jeziku, propovjedalo se u svih slav. jezicima, držala se u prisustvu sv. oca slav. akademije, gdje se o krasnoslovilo u različitim jezicima, potanji opis donieti smo u budućem broju.

sjajnije izkazao. Oni dolaze ovamo, da na onom mjestu, koje je prisutnošću i stopama slovenskih apoštola, svete braće Cirila i Metoda, postalo osobujnijim svetištem za sva plemenena slovenska i koje Ti sada novom slavom obasjuvaš, budu ove slave svjedoci i dionici.

Oni napokon dolaze ovamo, da se na grobovima sv. Petra i Cirila pomole, kako bi posredovanjem njihovim izpunio bog Tvoje za duhovno dobro Slovinstva misli, želje i težnje, da ujedinjeno u crkvi uzmognec dostačno riešiti u poviesti svjedostva božjeg providnošću namijenjeni si zadatnik.

Osobito mi sinovi naroda hrvatskoga, koji je velik dio baštine ostavljeno cijelom Slovinstvu od prvih prosvjetitelja njegovih kroz vječne živao i do danas čestimica očuvao, velikim pouzdanjem pristupamo k Tebi, sveti oče! koji si, ponovivši dubokoumne rieči svoga slavnoga predstavnika Ivana VIII.: »knjigu slovensku, kojom da se slava bogu dostačno uzdaje, pravom hvalimo i zapovjedamo, da se tim jezikom navješćuje slava i diela Krista Gospoda našega«, cijelom slovenskomu rodu svečano izjavio, da crkvom posvećene narodne osebine njegove stoje pod zaštitom svete stolice. S ovom si svečanom izjavom potvrdio naprama izoku, gdje se je i crkven život raznovrstnim oblici zaođenju, ono veliko i po crkvi spasenosno velikoga crkvenoga naučitelja sv. Augustina načelo: samo »u nuždini jedinstvo«.

Dočim mi ovom takodjer prilikom očitujući svoju neuzkolebitvu odanost k svetoj rimskoj stolici, tomu stozaru jedinstva crkve, i sinovlje poštovanje prama užvišenoj osobi svetosti Tvoje: najsmjernejše molimo Tebe, koji naprama Slovinstvu, razvijajućemu u naše vremena sile svoje,

Podlistak.

LUDJAKOVA SREĆA.

Hrvatsku narodnu priču.

Bio jedan kralj, pa imao tri sina. Dva su bila pametna a treći lud. Ovi nisu baš u hrvatskoj stoliči živili, nego su najmlađeg brata svagde zapovljivali i prezirali. Nu ludjuk se je to shuo u srcu uzimao, van bi samo rečao brači: »Doći će vreme, gdje ćemo viditi, tko je ćemu; tko je lud, tko li panetan!«

Kad ludjak bude odrastao, rekne svomu otcu, kralju: »Dragi oče! Ja sam naumio otici po svetu, da vidiš, kako ljudi živu; da doznam razne običaje, i da se tako bolje obrazim, da budem danas slijutra i ja mudar i panetan, kô što su i moji braća.«

Krajtu to bilo jako milo, pa rekne svomu sinu: »Sinko! Evo ti dajem tovar zlata i srbra za putni trošak, pak ako se u svetu posteno uživljaš, ti ćeš još tri puta toliko kući doći; budeš li pak nevađan, to ti neće ni došta biti, sad id, u sto dobeli časovak!«

Sin po savjetu otčeva krone daklo na put. Na polazku njegovu dade mu i mati tko kruha, već mu: »Evo ti, sinko, ova tri kruha, pak ako ti se ikogod na put ponudi

da želi zajedno s tobom putovati, ti mu pođaj ovaj jedan kruh, da ga na polak razreže, i tada dobro paz, da li će ga on pravedno podijeliti; pak ako on veći dio zadrži, a tobi manji dade, tad so odmah od njega odiši, i nemoj s njime dalje putovati; ako li pak pravedno kruh s tobom podeli, onda možeš s njim putovati.«

Ludjak dakle oprostio se sa svojimi roditelji i braćom, te pođuo po svetu, kô pčela po svetu. Putovaju tako dobro vremena mijeđu na putu na jednoga putnika, koji mu se ponudi, da s njim zajedno putuje. Ludjak podje s njim, pa kad eu na prvom mjestu sjeli da se odmore, izvadi on iz torbe jedan kruh, pa rekne svomu drugu: »Evo ti, heće, ovaj kruh, pa ga razreže, polak men, a polak tebi, da malko založimo.«

Drug njegov uzmre kruh, pa kad ga razreže, uzme sebi veći dio, a ludjaku dade manji. Videc to ludjak, nechtjedo dalje s njim putovati, van da se odmah od njega razstavi.

Putujući ludjak dalje naiđe na drugog nekog putnika, koji također zaseži s njim putovati. I ovomu dade ludjak jedan kruh, da ga na polak razreže; ali ga i ovaj kruh polako, tè se ludjak i od njega razstane.

Tako putujući stigao ludjak u jedno selo.

Dosao tamо opazi jednoga mrtvca ležetog na zemlji, pak zapasi ljudje, Šta je s tim čovjekom? Oni mu odgovorile, da je pokojnik za života

ostao dužan nekomu bogatili dvadeset talrah, pak nemogav namiriti duga, zato su ga sada osudili, da se bac psom na raztrgjanje.

Cuviš to ludjak izvadi svojih dvadeset talrah to plati dug za toga mrtvaca, samo da ga psetom nebačaju, van da ga pristojno sahrane.

Ludjak sad nastavi opet svoj put dalje, to da mala stigne jednoga putnika, koji mu se ponudi, da s njim putuje. Na putu izvadi ludjak još treći i posljednji kruh iz torbe, to davaš ga svomu drugu rekne mu, da ga na polak podeli. Putnik razreže kruh po sredini, tako da je svakoga od njih jednako zapalo. Kad to vidi ludjak, uvjeri se, da je ovu tak njegov vjerni suputnik, i zato mu rekne, da će rado s njim i dalje putovati. Ali mu putnik odgovori: »Ja cu drage volje s tobom putovati, ali mi moraš obećati, da ćeš moju putu uvek slušati; da ćeš bez svakoga prigovora činiti sve, što ja budem htio, a pri tom što godj dobijemo, to da bratski medju se podijelimo.«

Vidje ludjak njegovu vjernost pristane na sve, te ovi odputuju dalje. Putujući tako nekovo vremeno zajedno opaze na putu jednoga mačka. Putnik rekne ludjaku, neka ulovi mačka, to ga se sobom ponese.

Dosaođu jednoga selja usmotre pjevec, te i ovoga uhvata i ponesu metnuv ga u torbu.

Poseđe toga stignu u neku stranu nepoznatu

skrenut u jednu kuću zamole da jih na konak prime. Ali jim kućani odgovorile: »Mi bi vas draga volje na konak primili, ali nemamo nijedne škrinje, gdje bi ste prenoćili.«

Cuviš ovo putnici zaplatiše u čudu: »A čemu nisi treba škrinje? Ta mi možemo i bez nje spavati.« Na što jimi kućani odgovore: »E, mi bi onda moral svu noć biti buduć u nas imado nektakvih životinjicah, koje bi nam, kad bismo zaspali, uši i nos ogrižale, pak stoga smo prisiljeni u zatvoreniljih sandučići spavati.«

Putnici suza zaželeo viditi, kakva je to dosadna životinja, koja tim ljudima tollku štetu nanosi. Kad je nastala noć, opazio oni, kako taj ina neizmjerna množina ništevih štakorih; stoga slijedrana čim ustani, roknu kućinom: »Ljudi, nebotre se! Mi imamo jednu životinju, koja ovaj gad tamani. To rekav puste mučka iz torbe, a ovaj onako gladan napadne na štakore i miševe, te ih množinu utamani i podavati.«

Vidje ludjak njegovu vjernost pristane na sve, te ovi odputuju dalje. Putujući tako nekovo vremeno zajedno opaze na putu jednoga mačka. Putnik rekne ludjaku, neka ulovi mačka, to ga se sobom ponese.

Dosaođu jednoga selja usmotre pjevec, te i ovoga uhvata i ponesu metnuv ga u torbu.

Poseđe toga stignu u neku stranu nepoznatu

slediš po višem nadahnjuću stopu ponutoga velikoga pape, da poput njega pošalješ hrvatskemu svećeniku i na rodnu milostivu poruku: »Razširenim u vas rukama zagrijujemo i očinskom ljudjavi primamo i voljni jesmo njegovati vas uvek apostolskom dobrostosti.«

U Zagrebu na blagdan Duhova 1881.

Izvršujući odbor za hrvatsko hodočašće u Rim.

Obćeniti Reklam obćine Kastavskie proti novej gruntonoj procjeni.

II.

Eto dokaza, da je obćina čest pri hod jednogu diela Šume upotrebljivala u stvaranju novo Šumu koja po procjeni mora već sad imati stogodišnjih bukvih i nositi onoliki čist prilod.

Šuma u Klani, a tako i u Liscu, Skalnici, Studeni, Bergudu i Kastavšćini (uz male iznimke) sva je obćinska.

Mi novgorujemo, da jo od te Šume kod procjene uzotu u obzir ona krvava potroba (Existenzminimum), koju mora svaki imati da se uzdrži u životu, a to je u drvo za ogrov i kuhanje, koje drvo naš obćinac mora od obćine dobiti uz takšu t. j. uz cionu za koju bi na Rieci dobio isto drvo, ili ako neplatit takse, mora plaćati porez od obćinske Šume adicionalom na njegovo osobno blago.

Kod procjeno Šumih valjada se jo uzelu za temelj desetgodišnju popročnu cionu drva na Rieku, najboljim i jedinom trgu za našu tvrgovinu; dokle ciona od god. 1360-1870. Ali ona popročna ciona jo bez dvojbe provisoka, jer od onda ima Rieka dvoje želozničko pruge i od sv. Petra i od Karlovca. Bogati Šumski krajovi osobito hrvatski, koji su se tim načinom kao približili k moru, spodlajuju cionu našemu drvu na taj način, da se ono već težko i nabija s njim na riečkom trgu. Iz Šumih obćine Klana, Skalnice, Liscu, Studenu može se poljati jednim vozom sa dva parna najviše klastar drva. Je li kod procjene uzeto u obzir, da se za prevoz tog klastara drva mora povrh cestovnoga adicionala od 8% platiti još 40 novčića cestovine na Pogledu i da će ta cestovica morat i nadalje ostati za uždržanje cesta ili gorskog puta do Police, dokud dosižu Šume onih obćin?

Najbolje oranice u kraljevini Ugarskoj, namno one u Banatu (okružju Tištelj i Perlas) cijenjene su na 12 for., najviše 12 for. 50 novč. po ratu na godinu. Našo najbolje oranice cijenjene su skoro toliko, premda u našoj obćini

pravo govoreć neima oranicah, nego su kopanino malena obseg, raztrosene često u velikoj udaljenosti jedna od druge, a da se pravo kažo baš izkljesane u kamenu.

Mi u toj procjeni nevidimo prave omjerje. Nevidimo je tim više, jer nismo osvijedočeni, da se jo u iztraživanju čistoga dohodka rađunao trošak obitelji onako, kako jo dostojno da žive članci, koja trudi od jutra do večera. Samo stradanjem na hrani, odjelu i narečini može naš seljak reti, da mu nešto ostane čista dohodka u najboljoj godini; jer da on nestrađa nego da makar samo razložito štodi ili špara, onaj dohodak nebi se nigdje prikaziva.

Mi nećemo ovu pritužbu goniti do skrajnosti, jer bi se posljedice činile upravo novgorjatno. Samo ćemo spomenuti, da su od svakoga izravnog poreza proste sve plaće manje od 650 for., na godinu; da nikomu nebi pao na um obrototici izravnim porezom običnu nadnicu radnika u fabrikah, a pokraj toga povezani su tisućami naši posjedi od kojih, radeći na njih cijelu godinu, familija jedva može preživjeti tri do četiri mjeseca na godinu.

Mi smo osvijedočeni, da bi danas svaki naš kuge gospodar, koji ima obitelj od 6 glavaca (kod nas stroljaju majca) bio pripravan svoje izručiti državu, dokle bi mu ona davaala samo 300 novčića na dan po svakoj glavi, i dok bi ga osjogurala, da će i njegova djeca na onom posjedu mogi živjeti uz iste pogodbe. A trideset novčića na dan nije niti izdaleka dostopna ciona, u koju danas čovjek može živjeti. Kod našeg pak podjedolca rado svi, koji navršilo 12 godinu, a mnogo putih i prije i rade težko poslovo:

(Dalje sledi).

DOPISI.

Iz boljunske obćine.
Dopustito, gospodino urođenče, da Vam dvoje tri izpod krešne hrvatsko Učko dostavim.

Kod nas su ponovili obćinski izbori. Izuzum dvojicen, trojicen nikogu nije vodilo tuj načelo narodnosti, a niti koje drugo — bilo tuj samo osobnili stranak, kojo Vas nobi zanimalo.

Glavicom izabran g. Iv. Šupljina (Supljina), i u kratko vrijeme svoga vladanja izkazao se kod skidanja hrvatskih narodnih zastava, kao zakonom prebranjenih (?!). Nezaboravito, da su svi stanovnici ove obćine Hrvati.

U ostalom kod nas se o narodnosti rado govori, a na žalost sto puta ma-

jednu hécer, koja se jo dovoddeset i devet puta udalava, pa jo uvjek već prvo noć uđova ostala. Iz prva su ju prosili mnogi kraljevići, velikaši i baronati, te kad su ovi nastradali, dalec otac njezin razglasit po cijelom svom kraljestvu, da ju može prošit tko god heće; ru istodobno javi i to, da su svi oni, koji su ju ozemili bili, sjutradan mrtvi ostali.

Sad putnik navali na ludjaka, neka on prosi tu carovnu, uz koju njezin otac, car, svemu budućemu zetu silno blago poklanja. Ludjak se stane izgovarati boje se, da nebi i on umro, kad bi ju oženio, to će putniku: Tu ja sam i onako kraljev sin, ta će mi po smrti očevaj pripasti silno blago, ako nju ni neužem!

Cuvši ovo putnik, osjeće se na ludjaku: Ti moras, te moras nju užeti! Jer dobro znaš da sine se tako pogodili, da što god je rođen, da me ti slušat moras; van hajde, da mi nju prosim! Ludjak mu se pokrije, te će njih dvojica k caru, da izprose carovnu.

Kad dodiju pred cara, rekne car ludjaku: Sinko moj, moja jo hécer majnesrečnija djevojka na ovom svjetu! Ona se je već devetdeset i devet puta udalava, pale tko jo je god ozorio, odmah jo prve noći poginuo. Božim se dakle, sinko, da I tebe nezahvatiti da gorka sudbinu, pak da onda tvoji roditelji i braća prokljuju meno i moju hécer.

njo razumije nego govori. Nesamo da nam oblasti iz Pazina pišu talijanskim jezikom nego to isto čini i naš obćinski ured, koji i javne oglase pisane u našem razumljivom jeziku na zidove prilijepuje. Tko da je čita?

Mi smo već tomu privikli — da prostite — kano osao batinam, primamo takove spiso i šutimo, niti nepochisliv, koliko je to vrijeđa našoj narodnosti, milomu našemu jeziku. Dapača ima Vam kod nas ljudi, koji mahom nos nako-vrče, kađ vide kakvu knjigu ili spis hrvatski.

Koje mjesto zauzima hrvatski jezik na učioni u Boljunu, poznato Vam je. G. predstojnik pazinskoga kapotanata predložio je zamjaljskemu šk. Vieču — znamo to iz posve pouzdane izvora — da neka bude u budućem učevnim jezikom hrvatski. Sbude li se to, bit ćemo mi veoma harni — prem nećemo dobiti nikakove milosti, nego samo što nam po zdravu razumu i zakonu ide.

Nakon te vesele vesti, javit ću Vam još jednu žalostniju nego smjehnju. Ovud išu ljudi (ako i no mnogo), koji svoj jezik nikako drugčije nonazivaju nego hrvatskim, ali stvarnju to Božo reči njima da su Hrvati. Oni će biti i Istrani i Slaveni (Slavi), njeki dapači i Iliri — sami Hrvati no, dočim najradnje bi bili Talijani. Zavedenici su to, da Bog to deči k sebi.

Žalostno jest, što naše oblasti neznaju ili neće da znaju pravoga imena našemu jeziku, jer sa njihovimi »slavo«, »illirico«, »serbo-croat« i »nacional« samo mod narodom zlo shvaćanje šire, i dok nas tako krste, nemožemo misliti, da dobro po nas misle.

Iz Buzetins, juniju 1881.

Ako je nekoliko brojevali digne »Naša Sloga« izradio, a da nije bilo glasa iz ovoga kraja, nemojte si misliti da nema međa razloga, da se Javimo. Joh ima, i na biljadu uzrok! Misliš, kad si jednom pisao, da ti se jo torba izpraznila, a evo ti nove novelje, koje ti ju napunjuju. Domišljat će se Slo-gini čitatelji, da smo jočim spomenuli da naš sudske bar toliko hrvatski znade, da mu nije treba tumača, a da ovdešnji sudački pravac nezna niti jedno hrvatske riječi. Ova žalostna istina neugodno se je dirla u noge gospodina. Neka bude uvjeren da i mi radju hvaliti nego li kudili te da nam je težko iznašat na vidjelo osobne odnosa, ali ovdje zahtjeva hrvatski interes, un se koja prosbori! Sravtak parantat čovjek pojmi, kako je težko suditi narodu, čiji jezik nopoznaju je. A i nemjestno je, da se za malonoski rabi sumča za hrvatski jezik kod suda, čiji kotač je izključivo hrvatski!

Tako tumač doznao stvari, za koje bi stranko možda rado, da jih povjere samo sudec. A što kaznena zaklada plaća tumač dnevnicu po for? Dok nebude sudac il u obče činovnik znao jezik naroda, međ kojim živi, nikad nos zadovoljnih te dužnost je da za-bljevamo naša prava. U Buzetu svaki činovnik kao i sudac mora i mora zna hrvatski.

Morao bih vam što pisati i obćinskih poslovi, osobito o školskih, nu za sad spomena je vredno, da sjednice obćinskog zastupstva nije bilo jurje pol godine danach! Zašto? Zli jezici uvjek još govore da gosp. Claricia, glavara, ručuni srbe! — Do dne srdeca najmilije nas jo razveselila vjest štampana u »Osser-vatore Triestino« da je učiteljska služba u Draguću razpisana sa hrvatskim učevnim jezikom. Ova vjest riešila nas je dužnosti, da u tom obziru koju neugodnu napišemo.

Jos ovo, pak dosta. Na 25. pr. mj. na Vrhu sahranjen je u hladni grob ujekoji odličniji mladi muž. Kod groba bilo ljudi i iz drugih plovanjih. Kod mrtvačke sv. Mise pjevalo se sve samo hrvatski, i to tako lijepo i milo, da prisutni pripadajući drugim plovanjima nisu znali dati rono »uz za pokojnim višo od milote, što čuju krasne žalosttinko pjesme u svom jeziku nego li od žalosti za pokojnikom. Umirovljeni župnik gosp. Bratulić i radi ove ustavne pustio je za sobom nezaboravnu uspomenu na Vrhu. Svećenici božjil posvuda ga sljeđite. Crkvene su molitve za srdece, a k srdu idu najlagje, ako jih se razumi. Omiljete Bogu i povjerenom vam stadi.

Iz Pazinšćine.

Oobični dopisnik iz Pićna sam se lvali to razglasiti u »Independentu« od 22. pr. mj. veliku radost, da su kod posljednjih izboral za obćinsko upraviteljstvo pobidili Pićanci izabratili na novo potvrdi dosadanje upravitelje! A poznato je, da nije još nitko prošloga mjeseca izabran za poslovodju! Dopisnik je diktio svoju goricu želju razglasio kao svršeni čin, po pjevanju poznaje se ptica. Istina je, da su se uvjek žedni i redko siti »senzali« već prije izborah mnogo trudili, da lahkoverne kmete obrate, nagovarali jih i prosili, plasując strašili i neukim svoje cedulje varinuli, i poslije toga bje, da su u upraviteljstvo zabrani samo oni, koji se smatraju za Talijane. Popovski ščavoni, kako brojica potlijančenih Pićanca nazivaju kmete, nisu dobili za glasovanje niti mrzlo vode, a Ezauoveći kao lakoviti dobili su dobru leću a neki slajdarji još i vožnju.

Cuvši ovo ludjak snuždi se, te rekne putniku: »A kako bi mogli podijeti carevnu?« — »Evo ovako,« reče putnik, — »ti ju uzmi za noge, a ja ću za ruke, pak ćemo ju na dvoje razgrnuti, i tako će teći doci polovica, u meni polovica.«

Ludjak je to bilo težko učiniti; nu buduć se je zavjerio bio putniku, da će mu a avaćem biti poslušan, prislane na to, te njih dvójica popadnu neboju carevnu i stanu ju vući. Carevna se prepade, pak počne bijavati, dok ne posljedku neizbjegli cim-zjotinu, štono u njezinoj utrobi bila.

Na to oni puste carevnu, a putnik će ludjaku: »Sad znaj, da imas pravu supružu, s kojom ćeš srećno poživiti. Ova zmjetina, koja je u utrobi njezinoj bila, sve je dosadnje prosto ustanjala, pak bi i tebe bila, da joj srećom nisam glavu odrubio.« To rekav, izvadi iz torbe zmjetnu glavu, pak pokazav je ludjaku, rekne mu: »Odsad se više neboji! Carevna se je sasima oprostila nameta. Ja pako netrebam djevojke, ni tvojih noracem, jer ja sam samo dualog djevojka, za koga si ti dvadeset talih platit, da ga ljudi za njegov dug psom nebace.«

Rekav to putnik najednom ga nestade, baš kao da u zemlju propade.

Cuvši ovo ludjak kako se prepade znajuća s kim je imao posta.

(Konac sledi).

Jurina rekao bi u kratko: »Kao što kod posljednjih izboru u Pazingradu, mešterilo se je ovoga puta jednakin uspjehom i u Pićnu«; kako onda tako i ovde moralo se je uteći na vis. c. k. Namjestništvo u Trstu za daljnju odluku i naredbu.

POGLED PO SVIETU.

U Trstu 15. srpnja 1881.

Neimajući današ nego veoma malo prostora, ne možemo nego veoma u kratko reći štograd o stvarih, koje se svjetom događaju.

Kod nas u Austriji u ovo petnaest današ najviše se govorilo o smutnjah, što su bile zaređene u Pragu među njemačkim djaci i češkim radnicima. Sad je i toga nestalo, neznamo da li na veću radost ili žalost njemačkih zastupnika, koji su mislili, da su u tom našli povod, kojim će dignuti i strmoglaviti Taaffe i njegovog ministarstva, koreg ga u nekakvoj spomenici, da je tobože on kriv, što je u Pragu hajka na Njemcu.

U Ugarskoj su izbori gotovi, tā su većinom povoljni vladajućoj stranci. Hrvatski se sabor zatvorio. Odporna se stranka stala pripravljati novim izborom, te je u tu svrhu imenovala svoj izborni odbor. Magjarsko šaranje u riečkom pitanju hoće toj stranci posao neizmerno olahkotiti, jer jedva da ima poštenu Hrvata, koji bi htio il mogao ravnođeno podnosići i nadalje magjarske uvrede, pa da uspije neće trebati nego ga narodu jasno razložiti.

U dalekoj Americi pučalo se na predsjednika Republike Garfielda, koji težko da će ranu preboljeti. Kako se vidi, prevratna stranka ida za tim, da snosi ugled vlasti, pod kojem se god vidom ona prikazala. Danas Francezi slave narodni god svoje Republike. Stvari im u Africi neidu najbolje. Italija se rad tih stvarih od njih kao sasvim odcepila, pa traži, da se prikripe Njemačkoj i Austriji. To njemačku jako veseli, a Franceze jako boli.

Juče se sastala u Sistovo bugarska skupština te pristala na sve, što je knez od nje zabrećao. Tim se dakle dokončala za sada i ta razmireca. Izvećee o slavenskom hodočaštu naši čitatelji nači na drugom mjestu.

POUKA.

Cesa nam treba?

Žalibog, da poznamo onu: »Plete kotac, ko i otac. Žalibog velju, jer po njoj znamo, da nehajemo koracati k napredku, da je u nas slaba volja k boljku, nego smo zadovoljni s onim, što prisvojimo od naših otacah i djedova. Rieč tu nije rekao natražnik, nego radiš, rekao naprednjak, čovjek, koj se zamislio u to, s česa nazadujemo. A rekao ju onim, koji negledaju daje od nosa, nede pred sobom ljute borbe za život kroz viek svoj i svoga potomstva, nego im je zorom na umu ručak, a podne objed, a večerju večera, t. j. živu od dana do dana.

Liepa je i ona, gdje se veli, da tko ne napreduje, taj nazaduje. Hrlim korakom, neizmernom brzinom koraca uman svjet u naucih i vještina, što no mu olahkoju borbu za život. Tko zaostane korak, koliko mu se napinjati, da naprednjaka stigne! Časak svaki izgubljeni pane poput djetinje sišušao suze u more prošlosti, gdje ga nestaje, gdje ga već nemože ukoristiti, nisi li ga rabio u vremenu, dok je s tobom bio. Zaostani čas, dan, mjesec — nagomilaju se godine, što se pred tobom dižu kano trnast ne utri put, kojega ti je preći,

da dospiješ onamo, kud je dospio čovjek saaren, čovjek, što je znao. »Vrieme je novac«. Zaostao li si, zarebio te je sna novac ovoga duha naprednjaka i svaki čas plačaš godinama, da se dovinci slobode duha i tiela.

Hrvati, taj alem u kruni narodah, što su se isticali vrlinami i kripostmi. Hrvati, što pisahu poviest svoju često čemerom i bolju, al opet s riedkim ponosom i slavom, Hrvati, što ih Bog obdario zdravom dušom i vrlim srcem, — oti Hrvati moraju si priznati, da im je korak, kojim su koracali k napredku, bio spor, slab. Nerecimo opot, da smo si u svem sami krivi. Bog kušnje pružio je često Hrvatu goraku kalež, koji mu je bilo do dna izpit. Bilo je mnogo časova, gdje se je med nama i na prednom budućnosti stvorio zid tvrd i opor, a taj zid valjalo je sortiti mukom i trudom, i tok iza počitka korak na korak koracati za onimi, koji su gladkom cestom daleko od nas došli. Razumij me: Zid taj bio je dvorez mač, što ga je pohlepna ruka hajola rinuti u zdravo hrvatsko srce.

Ako so time donekle i izpričamo, budimo opat iskreni, pa priznajmo svoj gric. Istom onda okajati će se i poboljšati griešnik, ako prizna svoj gric. Slaba volja, miltava želja za napredkom ubija i jalovi trud onih, koji ti od srca posvećuju silu za svoj napredak. Koliko je kod nas seljanah pa i drugih stališah, koji će se pogovarati o nauci, koju su jum potrebne, da svoj trud ukaomete s boljim kamati, nego ga ukamaju? Koliko ih je, kojim su poznati predivni pojavi u naravi i prirodi, kojim su poznati ti neoborivi sveti zakoni, pa se s njima koriste? Da! Ono, što je naprednjaku jasno kavo sunce, čemu se zadovoljan divi, čim se koristi, to ti je nazadnjaku vrelo praznovjerja i gatanja.

Česa nam treba?

Nauke, knjige, znanja nam treba! Želja nas mori sa naukom, al smo nehajni probiti liticu, da se našrčemo zdravoga napitka — znanja. Tvrdja je to litica, al ju probija volja, jer je studec taj zabit s našim nehajem:

(Dalje sledi).

*

Kratak naputak o žrtvi.

Nemožemo i ovaj put propustiti, da nespomenemo koju o žrtvi, premda to učinimo već po koj put u ovom listu. Ali žali bože ne gledaće na to obično ipak naši seljaci, a bome i pametniji gospodari prekasno žanju, navlastito raz.

Ako ikada to zbilja o žrtvi mora poljodjelac sve svoje silo skupiti, da što prije i valjanije pospremi ciclogodišiju muku svoju pod krov. To jest: da uznaštoji u pravu horu (shodno vremenu) obaviti žrtvu i spremiti žito što moguće bez manjega kvara.

Svako žito treba nekoliko dana prije žrtve nego podpuno dozori. Samo za sjeme opredjeljena stra mora podpuno dozoriti. Jer žanje li se dok podpuno dozireli žito, to se mnogo gubiva na zrnju, gubiva se na težini, na valjanosti mjele (muke) koje se dobiva od prezrela žita, te gubiva se i na valjanosti, to jest hraničoj vrijednosti slame. Zato se nemogu dovoljno opomenuti gospodari da žanju za prave dobe, i pospremaju žito. Prava hora žetve žitarica nastaje i poznaje se, kada iz zrnja od ječma i rizi, stisneš li ga čvrsto prstima nepropiski voda poput kapi rose ili u voličini glavice od igle gumbovača. A kod pšenice ako se nepokala mleko, a uz to još zrnje mleko, da se može prstima litiči poput tista. U takvoj dobi zresti, je klasio i slama ponešto još zeljastika. Požeta u toj dobi stran nadozrijeti će lepo u stavicah. Skrajne je pak vremje da se žanje, kad slama već posve požuti, a zrno otvrda. — Dok se čeka

da slama u toliko već dozrieli da više izgleda crnušasta nego žuta, prava je nemarnost ili neukost. Nitko je tad prida od zrnja nit od slame. Zato na posao, pak treba žeti u horu.

Seos. Gosp.

Franina i Jurina.

Fr. Jure, ča biš ti rekla, čemo i blavo (plavo, modro) ale prez bla-vega?
Ju. A prez blavega.
Fr. Za kaj rajon?
Ju. Aš da bi njurgali.
Fr. Kl, kade, kada?
Ju. Oni, ki raji tuje leh svoje.

Fr. Ča, ča, tati?
Ju. Ne, ne; oni, ki raji tuje zajik lego svoj.
Ju. Šarenjak; kada?
Ju. Na telovou.
Fr. Kado?
Ju. Va Boljune.

Fr. Serhus Jurino!
Ju. Ala serbelo te bog daj još sto let, ča ti ni lepo reč: Zdravo Jurino!

Fr. Je, je, leh liu te otet malo razjadit no, ter me poznaš.

Fr. Ne Šupari na vavek; ča si ono neki dan kusnjal pod stražnicun z onen z grada?
Fr. Pogovarali smo se od one tvoje nauki, da kostimo umejki dokle jo trava va cete, a ne čekat, dokle sve shlišci i

Fr. Pah ča je rekao?
Fr. Ča je rekao? Lepo na moju puru! Rekal je da odkud bi cesar soldati dobil, ako bi se svo materi noseće ponbijalo?

Fr. Viš vrage markai ka ga to ima s travun? Fr. Otel jo reč trebeda, da ni dobro ni prezano kosit, zač da se same od travi nemore na dobu osipat, pak kad koren ostari, al ga blago zatare, da nebi već bilo mladih trav.

Fr. Mu i biu ju takо mislel, zač ja poznati ki hlapiti za mladun travun, pak postreže umejak prvo dobi, ma mu po dušu ticevo nikad ni prava trava.

Fr. Je tako, je: sve ča je pravo. Bog Franino!

Fr. Bog, bog!

Različite vesti.

Presv. gosp. Dr. Juraj Dobrila, trčanski biskup, podao se je 4. o. m. u Karlove var u Českōj, da tamo svoju već od dulu vremena maliko poremećenom zdravlju potraži liječka. Tvrdio se nadu, da će tamošnja koperljna voda i podneblje sasvim opraviti čistnoga stresa te da čemo ga za kratko vremje moći viditi u našoj sredini sasvim čila kod vršenja svojega visokoga zvanja!

Gosp. dr. Dinko Vitezić dični branitelj i zastupnik istarskih Hrvata u carov vječu dostavio je Matici Hrvatskoj svetu od tri sto for. s namjenom, da se štoreliča članova njegova roda upisu kao utemeljitelj Maticice. Liep ovaj i rodoljubni čin netreba hvale, hvati se dostatno i sam, a dodati nam budi slobodno, da je rodoljubni dr. Vitezić i prošle godine posao Matici sto for. s namjenom, da se njegova obiteljska knjižnica u Vrhniku upiše kao utemeljiteljni član Maticice. Bog nam daj Što više Vitezić!

Crnogorska kneginja Milena prispjela je na svoju povratku iz Petrograd 25. lipnja u Beč. Odmah čim je odsjela u hotelu k "zlatnom janjetu", pozdravio ju je uime carevo glavni polobnici FML. general Mondel. Sam car posjetio ju je u 1 sat posle podne. Nj. Veličanstvo, kojega je pratilo krilno polobnici, podpukovnik barun Pönnies, dočekao je na trijemu hotela i odpratio u odjelu knjegnje preusrednjak sentura Božo Petrovic.

Kneginja predstavila je caru svoju naštrajnu kćer princezu Zorku i mladjahog princa Danila. Razgovor vodio je s njima po francuzskom jezikom. Iza horavka od 15 časova oprostilo se Nj. Veličanstvo s knjeginjom i odvezlo u carski dvor, a onda u Schönbrunn. Sledili dan bijaše knjegnje od Nj. Veličanstva, prijatelji u privatnu audienciju. Kneginja Milena odputovala je u kupelji, a knežević Danilo vratio se jo početkom ovoga mjeseca kući. Odlazećega iz Trsta na našem carskom parobrodu "Andreas Hoffer" pozdravili naši u luci se našežača ratna parnjača "Albrecht", kćerko što i engleski ratni brod gruvanjem topovom.

Neosnovani glasovi. Na mnogim mjestima Istru i otokah raznju se glas, da se žili Bosnu napušti da je da se ljudi dapače ciele obitelji morati famo saliti ako ne milom donom silom pa se i govorka da će svaki dečeti kučni broj t. j. svaka deveta obitelj morati u Bosnu! Kažu se nadaju, da će država dati grunta badava a stopram nakon

10 ili 12 godinab da će se plaćati porez. Dužnost nam je na umrećenje izjaviti, da je to sve izmislišeno, sama laž, ono nije još nikako razmišljao, a kamo li da je što takva zaključeno. U današnje doba nemože se već nikoga siliti, da mora kamo poći. Nije istina da država daje u Bosni granta bez odštete, agrarni odnosnici u onoj zemlji nisu još nikako uređeni, sve je po staru, kršćani plaćaju svojim begom i agam trećinu kao i prije. Nemajte mislit, da je tamo obecana zemlja.

— Želi li pak koji pokušati svoju sreću u Bosni, to neka se prije obrati na svoj katarski kapetanat, koji će se ved sluheno o stanju stvari obavijesti te dotičnoga podučiti. — Ljudi, koji nemaju drugoga posla, na većuši, da će bili skoro konac svjetu, da će nekoju zvezdu pasti, da će se sve rušiti a neki hrzo povjeruju. Mi bi ovim ljudem prepričali, da štograd uče, da nastoje radje oko svojih poslova, a da nesiju praznovjerje med narod. I ovde nam je izjaviti, da je sve to govorjanje izmislijotina, a prepričamo narod, da bude postojan i muževan te da se kani svakoga nagovetanja.

Englezko brodovlje u Trstu.

Pred kvikom osam današ doslo je Trst 8 engleskih ratnih brodova, između onih su četiri ogromne veličine. Ovi brodovi sačinjavaju englezku eskadrę što križa sredozemnim morem. Grad Trst vrvi ovih današ englezkim mornari i vojnici svake vrste, vratu dobro na ne pažiti, jer nepoznavaju jezikla ni običajih ovlašćenih stranah rado se upzale te i posvade. A polag izgleda po granu reč bi da Jim piće nije omrž, osobito spiriti i piva. U ohe momčad izgleda dobro, oficiri nose svij u gradjansku, malo koga, vidli u vojničkoj odori. Ovlašćeni englezki konzul i njegova supruga priredili su dno 9. o. m. u Općini ludiansku svećanost na čest Englezah, a dne 11. mjesec bio je svećani banjet u sigradi "Miramare" priredjen na zapovijed njeg. Veličanstva našega cara i kralja na čest engleskih časnika, gdje je trčanski namjestnik nazdravio englezkoj kraljici a englezki admiral našem Veličanstvu. Neprido dan a da se u luci il iz tvrdjavice neore toponi posjeti, pozdravi i odzdravi.

Broj pučanstva u Njemačkoj.

Polag novoga brojenja koncem prošle godine imao Njemačka 45.194.071 stanovnika i to: Pruska ima 27.254.067, Bavarska 5.271.516, Saksonsku 2.970.220, Württemberšku 1.970.132, Badensku 1.570.189, Hessen 936.947, Meklenburg-Schwerin 576.827, Meklenburg-Strelitz 100.260, Sachsen-Weimar 309.503, Sachsen-Meiningen 207.147, Sachsen-Altenburg 155.062, Sachsen-Coburg-Gotha 194.479, Schwarburg-Rudolstadt 80.149, Schwarburg-Sonderhausen 71.083, Reuss 50.782, Reuss 101.265, Oldenburg 337.454, Brunsvoj 349.429, Anhalt 232.747, Waldeck 56.548, Schaumburg-Lippe 33.333, Lippe 420.216, Lübeck 63.571, Bremer 156.229, Hamburg 454.041, Elzacija i Lotrinška 1.571.971.

Duafure. — Kula. Ztg. — brzojavljaj iz Pariza, da je ondje 27. o. m. u 11 sati pred podne umro slavni državnik i učenjak Duafure, koji je bio prije ministar pravosuđa i ministar-predsjednik, te vođa umjerjenih republikanaca na lievom sredstvu; tri ure pred surt da nije mogao progovoriti ni reći.

London taj ogromni grad sagradjen je na prostoru od 122 četvorne milje. Dužina ulica iznosi 1500 engleskih milja, a njihov prostor iznosi 12 četvorne milja. Cijena zemljišta u Londonu stavlja se na 27.405.488 funti sterlingah. — Na svakoj četvornoj milji u Londonu stane 26.674 žiteljih.

Pozor na djecu! Nekomu gospodaru oboli konj, a živinar mu propise liječ. Seljak donese iz liječnika liječku kući i po neupričnji dodje u ruke djeci, koja odmah zaključiše, da će se igrati liječnikom. Osmogodisnje dječice postavise liječnikom, a ovo uze liječici mazati sebi i ostalo djeci tím liječkom oči. Doksora, osjetišo dječa oči, oči im nabrešu, bleočica im počerti, a za četvrt sata izgubila u groznih bolih posve vid. Zato paziti vi roditelji na djecu!

Mlad sljeđar. Nedavno stajaše u Peši na ulici "kraljevske ulice" dječak od kakovih 10 godina, te plakase neprestance i tolj gorko, da su prolaznici postajali, pitajući ga, što li mu fali. Dječak odgovori, da je u nauku kod nekoga stolaru, pa da je izgubio 3 for, koje da mu je dao neki dužnik, da ih odnesu svomu gospodaru. Dolri ljudi sabrši među sobom taj novac, a neki gospodin ponudi se da dapače, da će dječaka odpratiti kući i izpričati ga kod majstora, što je toli dugo izstao. Neko vremje išao je dječak s gospodinom, nu doskora mu izmaknu i potječe nevidem.

Zrve divljih zviera. U engleskoj Indiji, gdje je sin Erina znao potuci i unistili ukrštenjnik, nemisli se ništa, da se iztrebe divlje zviera, od kojih padne ne jedan ljudski život. Tako je prošle godine poginulo 20.000, a od ovih 32 od stonovat, 156 od leoparda, 917 od tigara, 125 od medveda, 887 od vukova, 49 od hyena, 143 od drugih grabežljivaca, a 15.946 od zmija. Iste godine je poginulo od tih zviera 54.830 domaćih životinja.

Narodno pričenje. Prevejan putnik dodje u kuću poluguluge žene, te ju pozdravi: "Dobar dan, kumulo" — "Bog daj!", odvraća ovu, te ga zapita: "Otkud u vi?" — "Iz Osleka". — Žena zlo čula, pa će sva u čudu: "Iz onog sveta?" — Gursuz videć, da bi se taj dala izvesti kakova psion, odvraća

sasna ozbiljno: «Dakako, iz onoga svjetla! — Žena mu na to: »A Bog vam dobro uđe-
lio, jest li vidjeli onđe mogu pojognoga
Juru? — Jesam! — »A što radi? — »Bomo
se muči i kini, a neina se čime ognut!» —
»A bi li vi tako dobri bili, te mi ponjeli
kabanici? — Zašto ne? Ja sam mi prija-
to! — »Sjedite, da malko zatočite, pa će
vam od kabanici donjeti! — Putnik se
dobro najeđe, uzme kabanici i otide. —
Istom on pješto već odmaknuo, dodje ženin
drugi muž iz drvala, a ova vesela preda nj,
hvaleć se, da je po nekom dobro putniku
Juri kabanici poslala. Mato samo ju zapita,
kojim je putom okrenuo, zajaha neosećala
konju i pojuri za njim. Ali ga taj gursuz
opazio, sakrio kabanici kraj puta te ga mirno
dočekao. Došao je njega zapita Mato, da li
je video čovjeka u crvenoj kabanici, a ovaj
kazujeći prstom na gustu škaru reče, da jo
onuda prošao. Mato nemoguće s konjem kroz
guštanu zamoli ga, da mu konja malko
pridrži, dok se vrati. Kad su se Mato udaljio
bio, skoči putnik na konja i otiđi nezrogom.
Mato nešanča na Široku i daleko ušla, vratila
se na mjesto, glijajući konjima stajati;
nu tu se dosjeti jadu. Tužan dodje kući.
Žena ga zapita gdje da mu je konj. Pogledav
ju popreko, odvraći joj on: »Ti si tvomi
Juri poslala kabanici, da na onom drugom
svetu nesmrarne, a ja sam mu po istom po-
štenjaku posluo konja, da netreba pješko idi!»

Vrije sladke vode u moru.
Vrlo zanimljiv priedori put u moru jest
izvor sladke vode, koji osamnaest milja na
jug od sv. Augustina i tri milje od obale
izvirov iz atlantskoga oceana. Izvor taj vrlo je
volit, te imade veliku silu. Ako je moratska
pružna morska moći je opaziti znatno gibanje.
Pre šest godinava doplovio je amo Commo-
dora Hetea, te prijevreda, da je njegovu
ladiju došavnu na to mjesto, voda bacila iz
njezina smjora, kojim je plovila. Mora nije
duhoko naokolo, dočim tomu vrelu nemoguće
doći do dna.

Za mudrace. Škotski misijonar Eli-
son Bassin u Jussi pozivaju svoje mudrace
židovske i kršćanske, da riese pitaju, kako
bi se mogli sprijateljiti židovi i kršćani i koju
bitu morala služiti sredstva. Odgovorova-
na ta pitanja prima Bassin u svakom jeziku,
te heće posjeći taj sazvani kongres, koji bi
imao rješiti židovsko pitanje!

Ciganski „otče naš“. Možda će
koga zanimati „otče naš“, kako ga ciganj
mole. Evo ga: »Amaro dadel, ko šinjal ande
troten, osardo toveltro then so deej, auke
tovel tu uprodi phutnuti damare sako divilnko,
maro totadire prostin amare gril dikt tamam
prostinas amare gril kerlenđi toj malomen
andole mirebneskoro daravibe toj muk am men
ole erdevendur, Amen. — Kako se vidi,
imadu u tom „otče našu“ i dve riječi slav-
enskoga korjenja — prostiši i griebi.«

U Petrogradu se javlja od 2. svibnja:
Kao što je znano, slave Rusi uzkrš kao naj-
veći svetak u godini. U to vrijeme vrlo je ve-
selo po svoy Rusiji te se obično zadnji novlje
zapisi i sve založi, što se u običu založiti
dade. Seljaci će svuci sa sebe kaput — prodat
će ga, zapit i budu vrutiti se kući u košnici,
budi će pasti glij u grubu i prospavati se
oni. Žiteljstvo Jelisavetgrada nedini od tog
obiceja takodjer iznimne. Od seljaka, koji su
došli iz okolice grada, zapila je većinu sve-
nekoj i obuću. Kramari i starešari, većinom
žitovi, upotrijeli su pijaanstvo tih ljudi u
svom korist. Uz ovo ogrećenje koli starci
još i bajku, da po uzraku oltinu židov kršćansku
djecu. Lanjske godine vodila se jo velika
parnica proti židovima radi toga, što su ubili
kršćansku djekoju. Ljetos su opet koliki
glasovi, da je nestalo kršćanska djeca, te je
trebalo velike osvete, da se narod umiri. U
Jelisavetgradu pjeva sudjelova među gosti i bija-
tašem — židovom, a svrši se tim, da je žid
bio zdravo izbit. Opljenivši mu kremu soljaci,
raztekoše se ulicami, vičući: »Ubijte židove!
Ubijte pivačice! — Prvi židovi, koji sretneše
svjetinu bude povoljeni. Vreva širila se po celom
gradu. Pijani seljaci i svakolika fukara uzeće
židovom razbijati kamenjem prozore, pavljali-
vati na rakijasnice židovske, trgati vratni gospodariti
u židovskim kućama po svojoj voljci. Po
tom bude sve odrešeno, što se je samo odneti
dalo, a ostalo uništeno. Vojska si 27. travnja
nije mnogo glave zato razbijala, a poluna
većala se sve više preko noći. Židovi bijegali
kud koji, vratima, prozori, podom. Dne 28.
travnja dodje bura da vrška. Židovi bijegali
su iz grada, što su ih noge nosile, nekoj
lako ranjeni. Stroča je bila za židove, što je
soljaku bilo više stalo do plena, nego li
do bijegu židova. Posada bila je noću odviš
slaba, te je morala čekati na pojeganje. Malne
svi židovi ostavili grad. — Dne 28. razbijile
se glasovi o toj pobuni po svoy okolici i s
daleka i s bliza dolazile svjetinu u Jelisa-
vetgrad. Tek kad 29. travnja dodje pojeganje,
mogla se jo vojska staviti biesnomu narodu
na odpor. Tri škadrona hulanaca i batiljan
vojnikih obujednih grad. Preko 400 osobah budo
zatvoreno. Židovi iz Jelisavetgrada biježahu
većinom u Odesu, gde opet padnuće u ne-
prilikom tim, što su od njih fražliji putne listevo.
Za kratko dodje налог, da ih pusti i bez
putnih listovih u grad. — Iz Jelisavetgrada
protjerana svjetina razbježe se po soljima po
svoy okolici i proganjaju židovima potre iz

nova. U nekojih selih bili su svi židovi za-
voreni u jednu kuću i onđo čuvani, drugdje
bi ih tjetali po sebi ili zatvarali u zatvor.
Napokon stade vojska tomu gospodarenju na
put, te poče uvađati mir i red.

Atentat na predsjednika sjevero-američkih država. Dne 2. o. maj
izjavljuje je mješki Guiteau u 9 satih, u jutro
revolver na predsjednika sjevero-američkih
republike gosp. Garfielda. To se je bilo u
Washingtonu. Viest javljala je iz početka
da je težko ranjen, da je možda mrtav nu-
viesti od zadnjih danih kažu, da ranjeniku
ide boje te da se je njegovom operiranju
za stalno nadmiti. Zločinac je poriskom Fran-
cuz te je misli da je to učinio u poremećaju
nom stanju uma. A može se držati, da je
atentat i naručen, jer je Garfield svojim on-
važnim postupkom, da izkoreni korupciju,
stekao mnogo neprijatelja.

Književne vesti.

Razgovorna Slovica Talijanska prof.
A. Vučetića. U Dubrovniku. Nakladom Drag-
Petnera. Cijena f. 1.40 nc. — Ova je knjiga
već pripuštena od Ministarstva za srednje i
gradjanska škola. Milo je napisao, da učenici u
našim zemljama dobivaju ovom knjigom izvrastno
sredstvo za učenje talijanskog jezika. Ovo
nije samo teoretična slovica, nego je praktično
djelo. Iz kojog može se vježbanjem
lakko naučiti talijanski. Istina je, da imamo
već sličnu knjigu Svirjuse; ali rad bi da se
odviše oslanja na njemački izvornik, a što se
točije, u njoj nemu nijgda progledi spre-
zvanje ili paradigmata, pravila sa razvrstkanja
i amo po značaju vježbajuća. U Vučetićovoj
knjizi su nasuprot pravila sustavno poravna-
na i nalaze se svu nužnu paradigmata; osim toga
ova slovica nije prevod iz drugog jezika, nego
da neko izvorne djelo, gdje se nalazi
potrebna prispodoba između objasnjenih jezika.
Posto je tako razgovor poglaviti element
za unak tijednjeg živog jezika, knjiga ova uva-
žuje taj element tako zvučnim talijanskim
govorom između učitelja i učenika; ti
razgovori nastavljaju se na pravila, na šta
i vježbuju; s tih razgovorova zove se slovica
»razgovorna«. Knjiga je razdeljena u ponešte
pravili, rječi za učenje na paralel, vježbama
i razgovorom. Ta dijela olakšavaju pregled
i ponovljenje. Knjiga zaslužuje uprav da ju
svakomu preporučimo.

Matica Hrvatska razabilje dvo zadnje
knjige namenjene članovom za god. 1880:
Eugenij Onegin od A. S. Puškin i *Zdrav-
razum i posleno srce* od Cozara Cantu, po
talijanski izvorniku za hrvatski svjet pre-
radio Ivan Despot. Ukljupi dobili su članovi
za god. 1880 soljan knjigah. Željno očekivali
prije dio »Smitskovo hrvatske povijesti« njo
nikeako moguo iznati, kao što je običano te
če se sjećaju ugetdati svjetlo god. 1884. —
Matica Hrvatska obdržavala je 10. lipnja 1881
svou glavnu skupštinu, čiji uspjeli priobred
čemo u kratko u budućem broju, za sada
nam je napomenuti, da ima »Matica« ovo
godine 4.827 članova.

Od srca k srdu. Sbirka pjesama i pripo-
vedaka. Miloradinko na pokulu zabilježio je
Franjo Stepanek. Sa šest slik. Varazdin
1880. Nakladom knjižara I. B. Stillerova. Ova
lijepa mladošč poštevane knjiga zauzeli će
ostojno mjesto medj djeji, kojima žemo podati
djelcu i djevojci na ugodnu zabavu i kao
gradnja u nizini razrediti doći će u sгодno doba.
U pripovedkah se daju koristonosni savjeti
mladošč, idu od srdeća k srdu. Knjizica može
se dobiti kod nakladatelja za 40 novčića.

Bratovčina hrv. ljudi u Istri.

1. Petar Baturić, 2. N. Boltek, 3. Šime
Sladović, 4. Dr. Gustav Kornitzer, 5. Stjepan
Jakić, 6. Ivan Nazor, 7. Ivan Stambuk,
8. Dr. Ivan Ružić, 9. Pajo Vukelić, 10. Mateo
Mandić svi u Pragu po 4 for. u god. prinos,
11. Vjekoslav Slindić u Trnjačkoj f. 1.

Izpravak izkazu u broju 12 t. g: Petar
Dorčić župnik 3 for. u god. prinos 3 for. u
kapital. Marko Mrakovčić 4 for. u god. pri-
nos, 1 for. u kapital. Vjekoslav Vlah dekan
1 for. u god. prinos, 1 for. u kapital. M. Ma-
hulja, M. Vuković, Petar Bolonić, Josip Har-
bić, Petar Domicić nisu svećenici nego seljaci.

LISTNICA.

P. n. g. K. H. u Trstu: Mirno do konca
tek. god. B. K. u Vrlici: Učinjeno!

Srećke grada Ljubljane

(gradska lutrija)

dizu se tri puta na godinu, glavni sgoditelj
su od 30.000 for. 20.000 for. i 15.000, mogu
se dobiti za 28 for. u mjeseci ratafia od
2 for. ili 50 novčića na jedan kod **Glus.**
Zoldan, Ufficio Verifica delle Estrazioni,
casu fu Stratii in Trieste.

Tek Novaca polag Borse u Trstu

od 4—15. Julija 1881.

Dne	Car. duc. Grek.	Napol.	Lire ster.	Prid. str. Bro (agio)	Dine	Car. duc. Grek.	Napol.	Lire ster.	Prid. str. Bro (agio)
16.	5.49	9.27	11.02	—	9	5.49	9.27	—	—
17.	5.48	9.28	—	—	10	—	—	—	—
18.	5.49	—	—	—	11	5.49	9.29	—	—
19.	—	9.28	—	—	12	5.49	9.29	—	—
20.	5.49	9.27	—	—	13	5.49	9.29	11.04	—
21.	5.48	9.26	11.02	—	14	5.50	9.30	11.00	—
22.	5.48	9.25	—	—	15	5.50	9.30	—	—
23.	5.49	9.27	11.02	—	—	—	—	—	—
24.	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Pregled tršćanskoga tržišća

dne 14. Julija 1881.

	OD	DO
	for. 125.	for. 126.
Vosak primorski i ugarski za 100 k.	—	—
Kafa Portoriske	93	100
S. Domingo	89	73
Rlo polog vrati	51	72
Cukar austrijski lučeni	57	59
lučeni	30	75
Cvijetija treba buhača (Gri- stanton)	80	195
Naranča, skrničica za 100 k.	375	5
Kruh pulježko levantinske	7	22
Smokva Kalmarata	16	17
Ljumni, skrničica	35	60
Budemki lili mandulje pulj. za 100 k.	75	82
dalmatinski	—	—
Lešnjaci	31	32
Šljivo	19	21
Pšenica ruská ugarska	11.75	12
arbarska	11.75	12
galatka	10.75	1
Kukuruz (turkijska) ruská ugarski	6.30	0.50
Raž	—	—
čičam	7.50	9
Zob ugarski	7	8
arbarski	—	—
Pasul (čačak), jošog vrati robo	10	12
Bob	—	—
Leča	12	11
Orfž talijanski	10	21
inglezki (kitajski)	13.25	15.50
Vuna bosanska	108	115
morejska	118	125
arbūnska	123	—
Istarska	—	—
Dasko kornuški jošolice	47	90
Stjeverak	10.20	12.50
bukovice	7.50	12
Ulio Italij. nižjo vrati za 100 k.	39	41
„najbolje“	52	62
„srednja“ vrati	—	—
dalmatinsko	40	41
italsko	40	41
Kameno ulje u barilu	10.25	—
u kaseti	13	—
Kožo strojeno nafto	105	185
suho voljivo nafto	70	100
daln. leđ. i bos.	75	93
janjeće nafta, za 100 kom.	60	80
dalmatinsko	56	70
vuneno stanje	—	—
subo	55	70
zeće za 100 kom., u srebru	28	37
Sardoli 1 baril	28	31
Vitriol modri	13	23
Maslo	26	27
Loj dalmatinski i naški	57	100
Salo	67.50	—
Slanina	60	65
Raklja otoljtar 100 litara)	23	—
Istarski naški	23	26
„Istarski“	25	6
„dalmatinški“	25	50
Ljubiča od Javorika	12	14
sploš	31	48
Lumber (jabutice od Javorika)	28	33
Palak baril od 100 k.	12.25	13
Cunja (strace)	375	9
Ratram dalmat.	13	16

OGLAS.

Podpisani vlastnik trgovine

SVIEČAH

nagradi na raznih svjetskih izložbah
kao i na onoj nedavno obdržavanoj u Gradcu

preporuča častnim crkvenim oskrbnictvom
svoje čistog i čvrstog plesača vježbala
čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala

čistog i čvrstog plesača vježbala